

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра теорії музики

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методика викладання музично-теоретичних дисциплін»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Музикознавство, етномузикознавство, композиція
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно- практичної підготовки ОК 3.13.4, ОК 3.14.3, ОК 3.15.3
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1), екзамен (2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни „Методика викладання музично-теоретичних дисциплін” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

БЕРНАЦЬКА Галина Олександрівна - доцент кафедри теорії музики.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Теорії музики* «22» червня 2021 р., протокол № 5

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета сприяти вихованню висококваліфікованих музикантів з широкою музичною ерудицією, в основі якої - добре знання музики різних стилів; стимулювати розвиток їх природних даних, чуйності сприйняття музики пробудити самостійність їх професійного науково-естетичного та музично-теоретичного мислення. дати студентам загальнотеоретичні знання, практичні

Завдання: дати навички у викладанні муз. –теоретичних дисциплін (сольфеджіо та гармонія). Курс допомагає студентам в майбутній педагогічній роботі, покликаний сприяти підготовці творчому викладанню, допомогти вирішувати найважливіші художньо–стилістичні завдання в музичній педагогіці. Методика являє сукупність прийомів, методів викладання в даній області.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 14	Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 15	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 11	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
РН 12	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр

<u>Змістовий модуль 1.</u>		Кількість Годин
Сольфеджіо Поняття та методика. Вимоги.		
Тема 1.	Предмет сольфеджіо.	2
Тема 2.	Цілі і завдання курсу	2
Тема 3.	Планування	2
Тема 4	Виховання ладового слуху	4
Тема 5	Виховання ритмічного слуху	2
Тема 6	Методика музичного диктанту	4
Тема 7	Виховання гармонічного слуху.	4
Тема 8	Розвиток внутрішнього слуху	4
Тема 9	Слуховий аналіз.	2
Тема 10	Творчі вправи на уроках сольфеджіо	2
Тема 11	3 історії сольфеджіо	2
	Всього годин	30
2 семестр		
<u>Змістовий модуль 2.</u>		
Гармонія. Методика викладання		
Тема 1	Основні методичні принципи курсу гармонії.	2
Тема 2	Учбова програма курсу гармонії. Планування гармонії	2
Тема 3.	Форми роботи з гармонії. Методичний смисл кожної форми	2
Тема 4	Основи методики гармонічного аналізу	2
Тема 5	Письмові вправи в курсі гармонії	2
Тема 6.	Гра на фортепіано	2
Тема 7	Творчі вправи в курсі гармонії	2
Тема 8	Робота над гармонічною вертикаллю і над голосоведенням.-	2
Тема9	Методика пояснення окремих тем. Домінантсептакорд	2

Тема 10	Септакорд II щабля	2
Тема 11	Ввідні септакорди	2
Тема 12	Акорди мелодичної функції і мелодичний розвиток голосів	2
Тема 13	Синтаксична роль гармонії. Каданси. Кадасові засоби	2
Тема 14	Гармонія натуральних рядів (VI – V; III - V).---	2
Тема 15	Традиції світової і української музично – теоретичної педагогіки. Початковий курс сучасної гармонії	2
	Всього	30
	Всього за 1 та 2 семестри	60

Самостійна робота

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Про виникнення гармонії та гармонічного мислення.	8
2.	Розвиток гармонії від початку до першої половини ХУІІІ століття.	8
3.	Гармонія в музиці другої половини ХУІІІ – початку ХІХ століття	8
4.	Гармонія в музиці ХІХ – ХХ століття.	8
	Поточний контроль	2
5.	Поняття музичного складу. музичний склад і гармонія. Фактура..	8
6.	Інтервальна гармонія. Гармонічне двоголосся. З історії інтервальної гармонії.	8
7	Співзвуччя і акорд. Основні види терцієвих акордів. Про фонічні якості терцієвих акордів. З історії терцієвих акордів.	8
8	Ускладнення терцієвих акордів: із замінюючи ми тонами, з побічними звуками, багатозвучні терцієві акорди.	2

	Моноінтервальні, поліінтервальні акорди.	
	Всього	60

2 семестр

1.	Внутрітональна хроматика.	8
2.	Мажоро-мінорні ладові структури.	8
3.	Поліфункціональні та політональні утворення.	8
	Поточний контроль	3
4.	Енгармонізм і енгармонічні модуляції.	8
5.	Риси романтизму в гармонії М.Лисенка	8
6.	Гармонія композиторів Перемиської школи.	8
7.	Особливості гармонії у композиторів –«шестидесятників».	3
	Підсумковий контроль	3
	Всього годин	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Відмінно, А (90-100 балів)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 90 % від кількості занять, бездоганне та вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним термінологічним багажем, вміння застосувати теоретичні знання і термінологічний багаж для характеристики епохи і стилю автора твору.

Дуже добре, В (82-89 балів)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 85 % від кількості занять, вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним термінологічним багажем. Студент іноді може допуститися несуттєвих помилок.

Добре, С (74-81 балів)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 80 % від кількості занять, вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено дві-три суттєві помилки.

Задовільно, D (64-73 балів)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 75 % від кількості занять, виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено до п'яти суттєвих помилок. Студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, плутає термінологію, не вміє її застосувати

Достатньо, E (60-63 балів)

Поточна успішність — відвідування не менше ніж 70 % від кількості занять, виконання завдань відповідної складності, при яких допущено шість-вісім суттєвих помилок (26-30 балів). Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, його знання достатньо фрагментарні, являють собою набір окремих фактів, не пов'язані в цілісну систему.

Незадовільно FX (35-59)

Поточна успішність – відвідування менше ніж 50 % від кількості занять, невиконання завдань або їх виконання на низькому технічному, рівні, що не відповідає вимогам. Студент не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; не володіє спеціальною термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядовий рівень опанування матеріалу.

Незадовільно F (0-34)

Поточна успішність – відвідування менше ніж 30 % від кількості занять, невиконання всіх контрольних робіт або їх виконання на дуже низькому технічному, рівні, що навіть приблизно не відповідає вимогам. Студент не орієнтується ані в теоретичному матеріалі, ані в необхідній термінології.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

(Методика сольфеджіо)

1. Е.В. Давыдова- Методика преподавания сольфеджио. Москва “Музыка”1986.
2. Агажанов. Ладовое воспитание слуха /Муз. слух и его развитие. –М., 1985.
3. Якубяк Я. Деякі вправи сольфеджіо. – Київ, 1972.
4. Масленкова Л. О ритмическом воспитании. /Теоретические дисциплины в музыкальном училище. –Л., Музыка, 1977.
5. Давыдова Е.- Методика преподавания музыкального диктанта. М. 1962.
6. Масленкова Л. Психология музыкального диктанта. Л., 1977.
7. Картавцева М. Многоголосие в классах сольфеджио. – 1972.
8. Дмитриевская К. – О преподавания 4-х голосного гарм. сольфеджио М-Л 1964.
9. Серединская В. Развитие внутреннего слуха в классах сольфеджио. –М.1962.
10. Оськина С. Внутренний музыкальный слух. –М.: Музыка, 1977.
11. Бондаренко Т. Развитие творческих навыков на уроках гармонии. –К., 1993.
12. Картавцева М. Развитие творческих навыков на уроках сольфеджио. М. 1972.
13. Вейс П. Абсолютная и относительная сольмизация. –Л., 1967
14. Людкевич С. Про музичне виховання /Дослідження, статті, рецензії-К.1973.
15. Людкевич С. Критичні замітки в справі сольф. й муз.диктанту в школах,1973.
16. Степанов А. Методика преподавания гармонии.-М., 1984.
17. Аерова Ф. Практичні поради з методики викладання сольфеджіо. К. 1959.

(Методика гармонії)

1. Степанов А. “Методика преподавания гармонии “, М. 1984.
2. Можжевелов –Гармонизация мелодии в кн. “Теоретические дисциплины в муз. училище” , М. 1977.
3. Мясоедов “Пособие по игре на ф-но в курсе гармонии”. М. 1986.
4. Бондаренко Т. “Розвиток творчих навичок гармонії”. К. 1993.
5. Бершадская Т. О методике преподавания в муз.училищах. Л. 1982.
6. Красовська, Виноградов.-Курс гармонії за ф-но. (Метод.поради)К.1983
7. Андросюк. Гармонія в музичних прикладах. (учбовий пос.) К.1963.
8. Сикейра Ж. -14 уроков по гармонизации данной мелодии.-М.1978.
9. Базарнова. Преподавание гармонии на ф-нном отд. Муз. училища.
10. Лемішко М. Гармонія частина I –Діатоніка. Вінниця -2007р.
11. Лемішко М. Гармонія. Посібник у 2-ох частинах. Вінниця, II ч. (Хроматика) – 2016.
12. Гуляницкая Н. Введение в современную гармонию. М., 1984.
13. Письменна О.. Особливості ладо-гармонічної мови Лесі Дичко в духовній творчості // Музикознавчі студії: Збірка статей, Наук. зб. Львівської державної музичної академії ім. М.Лисенка. Вип.9. Львів: ЛДМА, -2004, -С.60-75.
- 14.Письменна О.. П'ять характерних п'єс Леоніда Грабовського – зразок українського музичного авангарду 1960-их років. // Музикознавчі студії: Збірка статей, Вип..18. 2008.